

Петър Дем. Протич пише стихотворения на румънски, френски, гръцки и български. В 1875 г. той издава сбирка, озаглавена «Poezii», в която са публикувани и следните стихотворения на румънски език: *Universitatea*, *Amicul meu* С. А., *Adio la Elepatac* и *Şarlatanul*.

Стихотворенията на тези поети имат само литературно-историческо значение. С изключение на някои стихотворения у Великин, те стоят на твърде ниско художествено равнище¹.

От втората половина на XIX век до Освобождението революционният дух у българите е много повишен. Българската емиграция в Румъния, настанена главно в големите румънски градове като Букурещ, Браила, Галац, Плоещ, Крайова и други, развива усилена революционна дейност, подготвайки въоръжено въстание за отстраняване на многовековното иго.

Сред тази емиграция в Румъния се намират и най-видните представители на българската литература от онази епоха: Г. С. Раковски, Любен Каравелов, Христо Ботев, Добри Войников, Васил Друмев, Иван Вазов и др. Първите трима са и едни от най-изтъкнатите ръководители на революционното движение.

Г. С. Раковски е живял в Румъния между годините 1841—1842, 1854—1856 и от 1864 до 1869. Той умира в Букурещ.

В столицата на Мунтения, покрай революционната си дейност, Раковски развива и богата културна дейност. Той скоро влиза във връзка с представителите на румънския културен и политически живот. Тук пише исторически, философски, етнографски и литературни трудове. Раковски остава известен предимно с революционната си и публицистична дейност, а в областта на литературата с брошурата *Предвестник горского пътника* (1856), първият му печатан литературен труд, и поемата *Горски пътник*, издадена в Нови Сад, 1856—1857 година.

В Букурещ Раковски издава трудове с мемоарен и историко-мемоарен характер: *Български вероизповеден въпрос...* (1864), *Българските хайдутти* (1867), *Отговор владетеля румънов Александра Иоана А. към везира на Портата* (1865) и др. Издава научното списание «Българска старина» (1865), а заедно с Б. П. Хаждеу — вестник «Бъдущностъ» («Viitorul» 1864), редактиран едновременно на български и румънски език, насочен срещу чорбаджите и гръцката патриаршия. Издава в Букурещ и в. «Бранител» (1864).

Любен Каравелов и Христо Ботев са две от най-изтъкнатите фигури в българската история и литература от епохата на Възраждането. Те, заедно с Раковски и Васил Левски, са били душата на българското революционно движение в Румъния.

Л. Каравелов живее в Букурещ близо девет години (1869—1877). Тук издава вестниците «Свобода» и «Независимост», а също и списанието

¹ Вж. Б. ПЕНЕВ, *История на новата българска литература*, София, т. III, 1936, стр. 917, 932. М. ГРОЗЕВ (М. КРЕМЕН), *Великин като поет*, «Известия на семинара по славянска филология», 1905, кн. 1, стр. 303—340.